

Dosarul nr. 2ra-542/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cotruță, I. Țurcan, N. Simciuc)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Aurus-Prod”, reprezentată de avocatul Viorel Cucu, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Aurus-Prod” cu privire la încasarea subvenției acordate, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Aurus-Prod” și a fost menținută hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La data de 05 septembrie 2017 reclamanta IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Aurus-Prod” cu privire la încasarea subvenției acordate, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 27 iunie 2014 a încheiat cu SRL „Aurus-Prod” contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 505, potrivit căruia s-a angajat să-i acorde ultimei sprijin financiar în mărime de 550000 de lei.

A susținut că, potrivit ordinului de plată nr. 11590 din 30 iunie 2014, SRL „Aurus-Prod”, i-au fost transferate mijloacele financiare în mărime de 550000 de lei. În temeiul ordinului cu privire la efectuarea inspecțiilor post-achitare nr. 12 din 03 februarie 2017, au fost verificate investițiile efectuate de către SRL „Aurus Prod” sub aspectul respectării prevederilor contractuale și Regulamentului de subvenționare, precum și menținerii criteriilor de eligibilitate, utilizarea după destinație a obiectelor investiției, etc.

A afirmat că, la data de 29 martie 2017 reprezentanții săi au verificat la fața locului investiția și au constatat lipsa acesteia și inexistența plantației. Tot, la aceeași dată, reprezentanții secției Teritoriale Chișinău ai IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” s-au prezentat la locul amplasării investiției efectuate de către SRL „Aurus-Prod” unde au constatat că investiția nu este utilizată conform destinației, iar plantația subvenționată nu există.

A notat că, art. 37 din Regulamentul cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014, stabilește că, beneficiarul de subvenții destinate înființării plantațiilor pomicole, nucifere, viticole, de arbuști fructiferi și căpșun, inclusiv pentru sistemele antiîngheț și instalațiile antigrindină nu este în drept să le înstrăineze, să le caseze sau să le defrișeze, precum și nici să abandoneze activitatea în sistemul agriculturii ecologice, înainte de expirarea a cel puțin 1/3 din termenul de exploatare a plantației, de la data semnării contractului de acordare a sprijinului financiar, cu excepția cazurilor de forță majoră. În caz contrar, beneficiarul este obligat să restituie suma subvenției.

A relevat că, termenul de exploatare utilă a plantației se calculează după intrarea pe rod a plantației. Astfel, conform anexei nr. 1 la Regulamentului cu privire la modul de evidență a grupurilor de vârstă și a intrării pe rod a plantațiilor perene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 705 din 20 octombrie 1995, plantația perenă de coacăz intră deplin pe rod în anul 3 de vegetație, indiferent că are un grad de creștere viguros, mijlociu sau slab.

A relatat că, conform anexei nr. 1 la Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 338 din 21 martie 2003 cu privire la aprobarea catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, durata de exploatare utilă a plantației perene de coacăz este de 7 ani. Prin urmare, 1/3 din termenul de exploatare de 7 ani a plantației perene de coacăz, constituie 2 ani și 3 luni.

A precizat că, producătorul agricol beneficiar de subvenție conform măsurii 3 din Regulament, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 135, pentru înființarea plantației perene de coacăz nu va putea înstrăina casa, defrișa, abandona plantația timp de 5 ani și 3 luni de la înființare.

A punctat că, circumstanțele menționate denotă lipsa intenției factorilor de decizie ai SRL „Aurus-Prod” de a realiza obiectivele specificate în pct. 5, 6, 25, 26, 27 din Regulamentul de subvenționare, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 135, cu atât mai mult că în situația în care obiectul subvenționării, plantația de coacăz - este casată și defrișată, abandonată obiectivele stipulate în Regulament nu sunt atinse. Astfel, în scopul gestionării eficiente a fondului de subvenționare a producătorilor agricoli se impune necesitatea restituirii subvenției acordate în mărime de 550000 lei, or la caz, SRL „Aurus-Prod” a încălcat atât prevederile Regulamentului de subvenționare, cât și prevederile contractului de acordare a sprijinului financiar nr. 505 din 27 iunie 2014.

A elucidat că, pentru neîndeplinirea obligațiilor prevăzute în contract, autoritatea contractantă și beneficiarul poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare. Totodată, pîrîtul a fost anunțat despre rezoluțiunea contractului și despre necesitatea rambursării subvenției acordate prin scrisori recomandate, însă acesta s-a

eschivat de la recepționarea scrisorii.

A solicitat încasarea din contul pîrîtului în beneficiul său a subvenției acordate în sumă de 550000 de lei, a dobânzii de întârziere în cuantum de 8030 de lei, a penalității în mărime de 354614,38 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă parțial acțiunea depusă de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” și au fost încasate din contul SRL „Aurus-Prod” în beneficiul IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” subvenția în sumă de 550000 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 17095,20 de lei și penalitatea în mărime de 8030 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Aurus-Prod” și a fost menținută hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, instanța de fond corect a statuat asupra necesității rambursării subvenției acordate SRL „Aurus-Prod”, or după cum rezultă din materialele cauzei, apelanta/pârâtă nu a respectat obligația asumată de a întreține obiectul investiției, a păstra plantația de coacăză și a continua activitatea subvenționată.

De altfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a menționat că probele anexate la dosar, demonstrează cu certitudine că SRL „Aurus-Prod” nu a respectat condițiile contractuale, mai mult ca atât plantația de coacăză nici nu exista, fapt care-i conferă dreptul IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” de a solicita încasarea subvenției alocate, dobânzii de întârziere și penalității.

La data de 18 ianuarie 2019 SRL „Aurus-Prod”, reprezentată de avocatul Viorel Cucu a declarat recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, precum și încasarea taxei de stat achitată la depunerea recursului.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat legea, deoarece au admis în calitate de probă fișa de control nr. 52 din 29 martie 2017, care a fost întocmită contrar procedurii stabilite de pct. 138-139, 143-144 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014.

A afirmat că, fișa de control în temeiul căreia sunt axate pretențiile intimatului nu constituie un act de inspecție și control, or acesta nu este contrasemnat de un grup de lucru, ci doar de o singură persoană. La caz, noțiunea de grup de lucru implică participarea cel puțin a două persoane. Totodată, în fișa respectivă nu este specificat dacă semnatarul acesteia dispune de calificare în domeniul determinării suprafețelor și stabilirii hotarelor terenurilor plantate cu coacăză neagră, cu atât mai mult că, nu au fost specificate modalitățile și utilajele cu care s-a determinat suprafața expusă controlului (date GPS).

A susținut că, urmează a fi apreciate critic pozele anexate la fișă de control nr. 52

din 29 martie 2017, or acestea, deși sunt reprezentative, nu pot constitui o dovadă suficientă și de netăgăduit că beneficiarul nu a utilizat conform destinației obiectul investiției, mai mult ca atât, la examinarea pozei prezentate se observa existența plantației, or concluziile reprezentantului reflectate în actul de inspecție precum că „plantația nu există” se află în contradicție cu circumstanțele existente la momentul inspecției.

A notat că, atât instanța de fond, cât și cea de apel nu au dat apreciere dacă a fost încălcată de către intimat obligația de informare a beneficiarului despre efectuarea inspecțiilor post-achitare și aducerea la cunoștință în termen despre rezultatele acesteia, or potrivit pct. 2.2.2. din contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 505 din 27 iunie 2014, beneficiarul are dreptul de a fi prezent la efectuarea inspecțiilor post achitare cât și de a fi informat asupra rezultatelor acestora, efectuate de reprezentanții împuterniciți ai autorității contractante, în limitele și în conformitate cu prevederile Regulamentului, iar potrivit pct. 2.3.4. din același contract, autoritatea contractantă se obligă să anunțe prealabil, cel puțin cu o zi înainte, despre intenția de efectuare a inspecțiilor și asigurarea aducerii la cunoștința beneficiarului despre rezultatele acestora, într-un termen de până la 20 zile de la data finalizării lor.

A relevat că, instanțele ierarhic inferioare prin ignorarea normelor de drept material și contractual consfințite în pct. 2.3.4, 5.3. și art. 668 Cod civil, au adus atingere dreptului la un proces echitabil între părțile contractante, or prin neinformarea despre neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale potrivit procedurii și termenului stabilit de contract, au fost în imposibilitate să probeze existența plantației de coacăză la data inspecției.

A relatat că, clauza contractuală prevăzută la pct. 4.5 din contractul nr. 505 din 27 iunie 2014, este una standardizată, abuzivă și inechitabilă. De altfel, contractul încheiat este unul de adeziune, deoarece nu a avut posibilitate de a negocia condițiile acestuia, fapt care contravine prevederilor art. 712-720 Cod Civil și este lovită de nulitate absolută.

A precizat că, obligația de plată a subvenției acordate nu este una purtătoare de dobândă, deoarece obligația nu este una exigibilă, întrucât contractul încheiat nu prevede termenul de scadență, iar mijloacele financiare potrivit pct. 1.1. din contractul de acordare a sprijinului financiar au fost acordate cu titlu de cheltuieli de compensare nerambursabile. De asemenea, nu este anexată dovada punerii în întârziere, or scrisoarea de reziliere a contractului cu solicitarea restituirii sumelor, nu a fost recepționată, fapt confirmat prin probele administrate în proces.

La data de 05 martie 2019 IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 17 octombrie 2018.

Recurentul a recepționat decizia instanței de apel la data de 19 noiembrie 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 18 ianuarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de SRL „Aurus-Prod”, reprezentată de avocatul Viorel Cucu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei,

dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de SRL „Aurus-Prod”, reprezentată de avocatul Viorel Cucu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul SRL „Aurus-Prod”, reprezentată de avocatul Viorel Cucu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Aurus-Prod”, reprezentată de avocatul Viorel Cucu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu